

ГЛАС НАРОДА.

ЛИСТ ЗА НАРОДНЕ СТВАРИ, ПРИВРЕДУ, ПОУКУ И ЗАБАВУ.

„Глас народа“ излази сваке недеље на табаку. — Цена му је на годину 3 ф., на пола године 1 ф. 50 новч., на четир месеца 1 ф. аустр. вред.

Дописи се шиљу уредништву а претплата и огласи администрацији „Гласа народа“ у Нови Сад. — Огласи наплаћују се: од редка оваких слова 6 пов. и 30 н. за жиг сваки пут.

КО ТРЕБА ДА БУДЕ ПРЕДСЕДНИК НА САБОРУ?

(Свршетак.)

Калуђерска страна. Добро, ако баш нема по закону архијерејство права на председништво, али има по заслуги. Први архијереј српски свети Сава, сачувао је православље од пронасти, јер његова браћа Вук и Стеван завадише се око престола и обоица бацише се напи у милост и шта би било са православљем и српством нашим, да св. Сава не стаде унији на пут. Та ето пре ће Славонац, Вошњак, Буњевац и т. д. за оштру сабљу голом руком уватити, него што ће рећи, да је Србин. Па патријарх Гаврило Раић даде се за веру и народ свој обесити, а патријарх Василије Вркић остави своје мученичке кости у Цариграду и зар би ми данас овде седели, да нас није патријарх Чарнојевић овамо превео.

Народна страна. Ми уважавамо заслуге мученика патријарака народних, али отуд не могу данашњи не народни патријарси капитала себи ковати, јер они нису то чинили за љубав патријарсима; јер ако су само за патријархе радили, онда их бришемо из читуље светаца народних, него нека буду свеци архијерејству. Нек се данашњи патријарси не позивају на заслуге покојних, него нек и они што заслуже. Народ није као новац, који су стари сачували, па оставили наследницима својим, да га ови потроше. Ако су до сад патријарси народ чували, сад под њима пронада. По ево доказа, да је и до сад под управом камилавке народ пронадао. Митрополит Чарнојевић припоможе да деспот Бранковић умре у тамници јегарској, само да сву власт над народом у своје руке добеје, а свакојако боље би било да нас није овамо превео, јер да смо сви у једној земљи пре би се ова ослободила и заоста мање би нас погинуло у Турској, него што нас је пало на бојиштима талијанским, француским, немачким, руским и угарским. Митрополит Чарнојевић више је радио тада за себе, него за народ. Он је у Турској био само велики попа, и живот му је о длаци висио, од Турака док држи уз народ, од хајдука кад у Турке пређе, а у Аустрији га је чекало, да буде поглавар и прквени и народни. Митрополит Јован Ђорђевић све школе упропасти, фондове разметну, и професоре из Русије доведене растера! Вла-

дика Јакшић поунијати се и тераше народ да се унијати, па на сами прквени врати даде једног свештеника, који је православљу веран био из пушке убити. Митрополит Вићентије Јовановић хтеде такође народ унијатити, народни капетан Пера Сегединац стаде му на пут, он га оклевета и Пера Сегединац би на очи жене и деце своје на четир черега растргнут. Народни вођа у Срему у устанку против спахија тако звани Тиџан, предаде се на веру митрополиту Стратимировићу. Овај га издаде и тело му на четир стране у четир места за страшило обесише. Овај је митрополит по сведочби Саве Текелије израдио, да се не потврде закључења сабора темишварског. А и данашњи мењао је на своју руку закључења од 1864—65. год.

Калуђерска страна. Него опет мора се то увидети, да није ни чудо, што се владике толико за председништво отимају. Може сабор изабрати каква пону, па да патријарх и владике седе ниже њега. Ту се крњи достојанство њихово, они никако неће у том слушају остати на сабору.

Народна страна. А за што да не остану. Кога сабор изабере, тај, ма да је у дороцу, он је први међу члановима саборским. Он је само у сабору старији од других, изван сабора он је што је и био. Тим што се он узвишава, нико се не понижава. Он је као кум у сватови. Деси се, да је каквом богаташу пука каква сиротиња кум и то прост солдат какав. Ту ма капетан дошао, кум на првом месту седи. Домаћин, који је господар у својој кући, узвисио га је, али за то није капетан млађи од њега, него остаје што јесте. Кад оду из сватова, онда, ако солдат што скриви, може му капетан ударити 25 батина, а тако исто може патријарх пону ако против закона божијег згреши у брашнару послати. Неће каже владике седети на сабору де млађи председава. А како могу царева браћа седети на сабору де много нижи од њих председавају. Што владике онда неизађоше са сабора, кад су морали код ногу комесарових седети. Да је цар послао лаћмана за комесара владике неби пашле да је срамота нижи од њега на сабору бити, као што им није било срамота ићи пешке поред кола комесарови као *коњушари* какви. Онда се није смело замерити влади, а данас се сме народу замерити. Председник је изабрао

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

сабор и он у име народа седи на председничкој столици, ко њега не поштује народ не поштује. Патријарху још остаје почасно председништво. У општинској скупштини заузима парох почасно место с десне стране изабрана председника. Кад може парох у општини не бити председник онда може и патријарх у сабору у највећој општини сести с десне стране председнику. Баш онда кад је патријарх председник, баш онда може најлакше да му се окрњи достојанство. Толико пута има на сваком сабору прилике, да се председник разљути било на публику, било на ког посланика, па лако му може која несретна реч истрчати, а патријархова се свака реч на кантар меће. Друго на сабору има навек странака, председник може лако једној странци већма волети него другој, тим губи код оне друге стране и ова га не може више тако поштовати, као што заслужује патријарх да се поштује. најпосле владике би требале најмање на сабору да говоре, или баш ни мало. Они треба да су најученији кад су тако звани велики учитељи и просветитељи, па док ћуте нико не може знати, шта имају у глави, али кад је патријарх председник, ту га толико пута запиткују за ово или оно и он мора да одговара. Да владике мање се истичу напред и да се држе оне изреке Христове: „чувајте се од зачеља, не би било, „духовних бичева,“ „Банстола,“ „крстова“ и „јеси ли ти видео Краљевића Марка“ и т. д.

Калуђерска страна. Најсигурнији смо кад је патријарх председник. Патријарх је постао највише, што Србин може бити, он нема ништа веће тражити. Кад га је народ изабрао за патријарха, па му је добар, зашто да му није добар за председника. Зар кад се председник бира, зар се не може десити, да буде изабран човек, који је православан Маџар или Шваба.

Народ. страна. Ако је патријарх највећи пона, али има у царевине још и ордена има баронства и грофовства. Кад је патријарх добар онда ће зацело њега народ изабрати за председника. Али ако се народ превари при избору патријарха, па хрђава човека изабере, а закључено је да је тај и председник на сабору онда имамо два зла, и хрђава патријарха и хрђава председника. Али ако изаберемо друга човека за председника па буде хрђав онда је у толико боље него кад мора бити патријарх председник што ће тај само једанпут бити председник па никад више, а патријарх до века, док је жив. Друго, патријарх може бити добар за патријарха али не мора бити добар за председника. Обично су патријарси стари људи, па им је тешко седети на сабору, а ми немамо новаца на одмет него треба добро угрејати столицу, да се што пре сабор сврши. Дакле треба народ да бира патријарха.

ИЗ ИСТОРИЈЕ.

Краљ Владислав (Доброслав).

(Наставак.)

Од год. 1015. како је први српски краљ Владимир убијен, српске су земље биле у великим неприликама. Неимајући своје главе постану плен грабљивих суседа. Грчки цар Василије, сазнавши, шта се догодило у Ср-

бији и у Бугарској, скупи војску, уђе у Бугарску и Србију, поруши многе градове, и овлада обема земљама (1019.). Тако Србија опет дође под грчку власт, од које се тешком муком и многим крвљу пређе ослободила била. Србија је тада била под Грцима 20 година (до 1040. год.).

Краљ Владимир није имао породе, па су зато и могли Грци онако лако овладати српским земљама; но имао је брата *Драгомира*, коме је жена, кћи великог жупана рашког Љутомира родила посмрче *Воислава* (Доброслава око 1016. год.), који одрастивши, ожени се унуком бугарског цара Самуила, и почне се спремати, да отме од Грка српске и бугарске земље. Он се најпре претварао, да је пријатељ Грцима, али се једном договори с народом, па све Грке у Србији поубија за један дан, и предузме владати српским земљама (1040. год.).

Одмах прве године Воислављеве владе пошље драчки управитељ на лађама силно благо (440 ока злата), грчком цару у Солун. Морска бура дотера те лађе српској обали, а Воислав лађе освоји и злато задржи за себе. Грчки цар заште од Воислава злато и лађе, претећи му, да ће га иначе напасти с војском; но Воислав није хтео послушати грчког цара, и отуда се роди крвав рат између Срба и Грка. Воислав скупи своју војску и намисли одупрети се Грцима, који су допрли били до саме земље Зете. Грка је било врло много, па се зато Воислав нехте ни упустити с њима јавно у борбу, него их изненада нападне и разбије. Расути Грци бежали су на врат на нос из српских земаља, но у том бежању наиђу на другу српску војску, коју су имали Воислављеви синови. Тада изгину многи Грци, па и сам грчки војвода једва жив утекне. Воислав се тада утврди на престолу и рашири своју државу.

Грчки цар (Константин Мономах 1042—1054.) разумевши, да је Воислав победио грчку војску, врло се разљути, и намисли осветити се Воиславу. Он намисли најпре да заметне неслогу међу самим Србима, па зато многим новцима подкупи, и обрицањима наведе жупана рашког, бана босанског и кнеза хумског, да ударе на Воислава, а уједно заповеди и свом војводи Михаилу, да од Драча удари на Србију. Михаило скупи велику војску од 70.000 Грка, и уђе у Србију. Воислав сабере што је имао војске, па видећи, да се неће моћи на отвореном пољу борити с Грцима, заметне траг, и повуче се у брегове, а Михаило пође с великом својом војском за њим назорце. Пут је био узан тако, да су упоред једва два коњаника могла ићи. Воислав разреди своју војску по врховима планина, засече теснаце, да се не могу Грци натраг вратити, па онда са свију страна са свом својом силом удари на њих, а трубачи су једнако трубили и војници у глас викали, да су Грци мислили, да је српска војска врло велика. Срби су с планинских висина бацали на Грке стене и стреле, а многе су и мачевима исекли. Грци видећи се у чуду, нагну бегати, а

Срби их узастопце гонити, те тако многе поубијају. Сами Грци веле, да је тада 40.000 Грка, и 7 војвода пало од српске руке; а остали са својим главним војводом Михаилом једва живи утекну (1043.). Кад су видиле српске старешине, што су уз Грке хтели да се дигну на Воислава, како су прошли Грци, распуште своје војске, и поврате се својим кућама, не учинивши Воиславу никаква зла.

Воислављева славна победа над Грцима наново је оснажила српски народ. Воислав је знатан српски владалац. Он је својом мудрошћу и храброшћу изнова подигао српску државу, ослободио је грчке власти, спасао је од грчких нападања, и далеко је распрострањено. Владвао је српским народом 25 год. а после себе оставио је синове: *Гоислава, Предимира, Михаила, Саганица и Радослава.*

(Наставиће се.)

ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ.

Колико страна света има?

Кнез дође да јави учитељу када он мисли да би се могао испит држати. Учитељ већ беше пустио децу из школе и тако затече учитеља у својој соби, те се ту отвори разговор.

Кнез. Боже учитељу, већ је доста поодавно, како се не састадосмо да коју прозборимо, а баш одавна ме копа да те питам, колико веле те твоје књиге, да има страна света?

Учитељ. Добро, али хоћеш ли допустити, кад ти кажем што те питам, да држим и мали испит с тобом да боље утубиш што чујеш.

Кнез. Хоћу.

Учитељ. У нашим књигама има четири стране света. Те се стране зову исток или јутро, запад или вече, север или поноћ, југ или подне.

Кнез. Па како се дознаје које је која страна и одакле докле?

Учитељ. Познаје се по сунцу. Нико није узео ашов на да је ископао јендек, па да каше овде је међа од истока, овде од запада, него то се гледи по сунцу. Тамо де се сунце рађа, тамо је *исток*. Али сунце се не рађа навек на једном месту, него се сваки дан помиче, па тако преко читаве године помакне се доста далеко. Кад гледиш нашу цркву и она је окренута на исток, јер свака српска, свака православна црква, мора бити окренута на исток, али није само то исток куда наша црква гледи, јер сунце се не рађа сваки пут спрам наше цркве, него више пута заиђе је десно или лево Бог зна колико. С пролећа заиђе је с десне стране, а с јесени с леве стране. Кад би могао ударити колац, де сунце у пролеће цркву нашу с десне стране заиђе и опет кад би ударио колац онде де је у јесен најдаље с леве стране заиђе, па кад би узео канап па везао за један колац и други онда колико је дугачак тај канап толико је дугачка источна страна.

Него прави исток зове се она страна, де се сунце 9. марта и 9. септембра у 6 часова ујутру рађа.

Кнез. А како ћу дознати за друге стране?

Учитељ. Тако исто сунце не седа навек на једном месту, него у пролеће овде а у јесен опет тамо.

Крај тај де сунце седа зове се запад, а прави је запад онде де сунце 9. марта и 9. септембра у 6 часова у вече седне. Кад се лицем окренеш истоку, онда ти је за леђи запад, на десној страни југ а на левој север. Па дед богати кнеже, кажи ми како онда стоје стране света кад се лицем окренеш западу?

Кнез. Онда ми је за леђи исток, на десној страни север а на левој југ.

Учитељ. Врло добро, да си ђак, мето би те сада у прву скамију и био би старешина на две скамије.

Кнез. Али ја би рад знати де је север и југ а да се не морам окретати истоку или западу.

Учитељ. И то можеш знати али само у поноћ и то по штапци. Кад се њима окренеш, онда си се окренуо северу. Југ је опет с оне стране де у подне стоји сунце. Кад је дакло 12 сахати онда се окрени сунцу, па си се окренуо југу. Него сат мора добро ићи, али баш да дознаш да ли сат добро иде, мораш то по сунцу гледати, за то ћу ти казати, како ћеш пронаћи де сунце управо у подне стоји.

Узећеш једну даску и метућеш је да стоји тако, као што обично даска стоји или боље де је чиста земља утапкај је и поравни.

Него да, да те најпре запитам, кад се окренеш југу или подну де ти је онда север.

Кнез. За леђи.

Учитељ. Добро, дакле кад поравнаш место онда стани на њега окрени се најпре сунцу па после иза леђа повуци дрветом један шестар (округ). На сред шестара удари управо да у небо гледи један танак штап. Штап тај нека буде толико висок да изјутра његов сен пребацује шестар. Пред подне дође тај сен управо на шестар. Де крај сена пре подне удари у шестар, ту треба метути камчиак један или другу какву белегу, после по дне сен ће тако исто на једном месту изаћи из шестара и то место треба забележити, онда треба управо кроз среду између те две белеге повући једну линију и кад ту сен од штапа дође онда је по дне.

ЗА ЧУВАЊЕ И НЕГОВАЊЕ НАРОДНОГ ЗДРАВЉА.

О обиталишту човечијем.

Рекли смо, да куће треба да су што даље једна од друге. Де су куће наблизу, ту ретко да која редња не зареди из једне у другу. По великим варошима, де су куће сабијене једна у другу, де су сокаци узани, де нема авлија, туда ни кад болештина и не избива. Највећима шкоди здрављу човечијем у тим крајевима нечистоћа. Нечистоћа је у опште по свима

варошима велика, а најмање се пази на сокале. Чи-стоћа чини, да се у Холанду, де је земља јако по-водна, може живети, а нечистоћа начинила је од Па-риграда претолупну де еуга парује. Нечистоћи та-кој крива је власт, а крив је и сам народ. Волатани из народа да могу на једном би земљишту сто кућа дигли, а сиротиња, која живи по тим кућама, вели- није моја, сутра ћу из ње напоље, па пушта да се гај коти, али за Бога, ако беш из једне изабџи, у другу беш таку исту доби, јер што ти велиш, то веде и сви остали укључани. Власт је крива, што допунта, да се куће једна на другу начичкају. Још је власт и за то крива, што неда план, како се куће морају зидати, да здраве буду. Кад се куће за уч-бане зидају, ту се гледи, да се само што више ме-ста направи, да се што винне кривије добије, а што су бумези један гори од другог, што нема светлости, нема промаје у њима, на то се не осврћу они, који волије кривцару него човека.

Још би требала власт, да најрине пазн, де се проходи зидају и како се зидају.

Што је најгоре, врло често долази проход и бу-нар једно поред другог, или бар близу једно код дру-гог. Ту човек не само да удисује у себе гај и бо-лест, него је управо није.

Проход дакле не треба никад да је близу соба, а најмање близу бунара. Воде је зими или у јесен уа-љати пипегу, него угљалти циперцу.

Има прохода, из којих не може спрејд да изглази и власт би требала да нареди, да таке проходе праве бдути. Проходи су врло опасни по здравље, јер не само кад се не чисте, него и кад се чисте, чеиће до-нашају свакојаких боленичина. С тога има вароши, де почињу проходе напуштати и са аловчетом или ве-дром замезивати. То се дакле да изнети у поље, а има неких сирава, што гај тако угуше, да не може никодљив бити и носе га на њиве, те их тиме буре. На свршетку морамо још споменути, да сокале леги треба поизвати, јер од прашине на њима пободу се човеку циперце и очн. У светог земљи тога ради не можеш коракнути, а да на слепа човека не најфеш, на тако у Вечу и Петрограду, Панчеву, па и у Но-воке Саду пате многи тога ради од околље. Кинези на то врло много пазе, да су им сокаци леги сваки дан водом поливени, па не будимо гори од Кинеза!

ЗА ПРИВРЕДУ.

Пенео као особито средство за бугу дрва здравица и плодна.

Звати пенео ма од чега му драго био, има у себи тако особита својства за здравље и благостање дрва, да је тешко такова, у другом ком средству за исту циљ наћи. Пенео је као санкиа особито средство за побудење и увековавање елијиду семена. Кад се семе пре сејања покваси и пенелом поспе, такм се за братво

време дејство улаже. (Осим тога је још и негезно, што насекома (црви и т. д.) на така, пенелом обасута се-мена радо ненанилазе. За чишћење ваздуха у честим вољвацма преко је нужно пенела око дрва пошипати; а да је чист ваздух у башти нуждан, за останак и здравље бнља, то ће сваком баштовану познато бити. Даље је неказано средство у влажним земљама, јер из ње извуче ону еиселину која воћу и другом билу шкоди; зато треба у пролеће такову земљу увек пенелом обасути.

За утамањивање баштеног гаја, врло добро пе-нео служи; младе семенјаве вољкне, на које обично баштенсики пужеви наилазе, треба само мало водом пошперонити и пенелом посути, пак ни један неће више доћи.

Кад пенео са песком, водом и нешто мало кречом на танко замесимо, и тиме вољке намажемо, то је онда некилатимо средство да се искорени гај из дрвета, да се држи здрава кора, да се уништи маовина и липај са дрва. За утамањивање ронаца и свију зе-мљи живелји насекома неказано је средство, особито кад се пенео по земљи носе и пребонивањем са зе-мљом помеша; јер гди се пенео у земљи наглази, тамо се никакав прв не задржава, а пуж сваки ушине, који се пенелом у додир дође. Дрво које трунути почне, само са оном пореченом смесом, долазни јој мало жуће земље, зелени, пак даље трунути неће.

Код цвећа у лонцима, које си из себе у башту кнео, пак ти на њега црви и други гај насрће, по-ели само оно место, гди беш лонац метути, пенелом, пак ти неће више гај насрнути.

За пнојење вољака је пенео неказано средство. Посипи у пролеће пенео око вољке, пак је после опко-пај и пенео са земљом помешај, пак беш видити ко-рист такм. Што је земља влажнија тим је пенео ко-риснији. У сувом сасвим земљишту, око вољке пенео често закопавати, може вољки и шкодити. (П)

Сир из зрнца. Китацији праве сир од граха, који много различити правоме сиру од млека. Најпре се прв добро осуши пак онда сеува као каша, која кроз сито опеди. Затим се покропи садровом водом, те се на-скоро зпруша (успри). Кад се зпруша посупа се исто онако, као што и са обичним сиром.

(*Мазане вољака кречом.*) Многострано искуство је посведочило, да вољака много користи, ако се кад-што кречом помажу. Општина креча отера не само жив гај него ушпшти и маовину на стабгу, пак овако намазано дрвље неспрота толико ни од влаге. Али ваља намазати не само стабло него и дебље пране. Неугодно је само то код мазанја вољака кречом, да је дрвље дуго времена бело, што оку не прија. Али и то се може углонити. Нетреба намие да се дрвље кречом маже, довољно је ако се помаже кречном во-дом, која се овако приреди: У 10 ведара воде метну се две фунте гашена креча, те се више пута про-

меша, на миру остави и после неколико сати опет промеша. Пошто је то неколико пута учињено те се промешана обречена вода очистила, а ереч на дно сео, оцеди се вода те се њом стабло и гране маже. У оваковој води је толико креча разтопљено, колико је за дрвеће довољно.

(Сирак као зелена рана). Осим првене и лутчерне дечелине сеје се и код нас у гдекојим крајевима марви за зелену рану кукуруз. Место кукуруза заслужује свакако пречи да буде сирак метлаш и то с тога што: 1. треба на истом земљишту мање семена него кукуруза, јер је семе ситније, пак из њега и више влаги потера него код кукуруза.

2. Од кукуруза има деш само једну кошњу на ралу до 400 центе зелене или 100 ц. суве ране, али сирак можеш косити два, шта више и три пута, тако да добијеш до 700 ц. зелене или 300 ц. суве ране.

3. Сирку нетреба тако добра земља, а што га још више препоручује то је да од суше толико не страда, колико кукуруз.

4. Што му је тава стабљика, једе га марва радије на се лакше и сушити даје него кукуруз.

Сејући га на редове по 6 палаца раздалеко, треба на рало 1½ мерова, а сејући га нередомнице, до 2 мр. семена. Сеје се на крају ил у среди априла, а земља му се приребује као и за жито. Што је земља чистија од корова и што је у њој више зимске влаге остало, тим ће сирак боље успети. Пошто је нарастао 2 до 3 стопе високо, коси се први пут, за 4 до 6 недеља нарасти до друге, а уз повољно време и до треће кошње.

Особито пак препоручује се сирак и тим, што се може *лети као други усјева на стршиште сејати*, а још увек може дати до 200 центи зелене ране. У њему има много сладора; сва га марва радо једе, а музаре од њега обилато доје. Ако се сирак сеје ради зрна, онда га ваља као и кукуруз оконати, што обилатим зрњем плати, јер на ралу нарасти по 50 мерова. Слама од овакова сирка невреди много. У осталом вреди као и кукурузовина. — Да се од овакова сирка и метле праве, то је познато, као и то, да му зрно неваља човеку за рану, јер је брашно црно и киселаство, већ да се њиме рани домаћа живина, свиња и т.д. (Г.Л.)

(У Хрватској и Славонији) грождѝ се је показало доста обилато; али каковом вино имамо се надати, можемо с тога нагађати што је око Петрова грождѝ једва процветавати почело, а иначе пре Видова цвати. (Жетва.) Из Галиције долазе гласови, да онде није раж ни јечам успео, нити се је од крумпира због толике кише добру надати. Ораси и шљиве су свуда позебле.

(Усееи у Руској) стоје свуда лепо, само из херсонске олоњејске губерније долазе повољни гласови. На Кавказу надају се управо обилатој жетви.

(Врабци на трешњи.) Дошло време, да се врабци с човеком за трешње отимљу; која је зрела та је њихова, јер немаре за вигу нити претњу, а с пушком

— ко би на врабца ишао. Погушавало се свашта, али врабцу несмета. Чудновато средство препоручују неки врабари то је бели лукац, који врабцу тако смрди, да бежи од њега. Оливни дакле неколико главица лука и нарезавши га да боље удара, обеси се на доље гране, да му горе излази. На тако изкићену трешњу веле да неће врабци.

ЗА ПРОМЕТ И ТРГОВИНУ.

Како се пишу обична писма.

(Наставак.)

Кад се писма пишу, онда је главно, да се не забравимо оно, чега ради се писмо пише. И то треба јасно и разговетно да се каже. Друго је, хоће ли се то одмах у почетку казати или доцније, а то зависи од тога, коме се пише.

Како би било, кад би ја на прилику писао једном великом господину, кога врло мало познајем, па одмах из почетка ударно овако: „Мени требају хиљаду форината, за то вас молим, да ми их дате у зајам.“ Шта би рекао тај господин? Рекао би, да сам безобразан, и бацно би писмо до ђавола, или кад би на прилику својом рођеноме брату, који ти је рана по служби, писао: „Многомилиствени господине брате! Вашег вишесокородија познато човекоубље и осведочена готовост када треба коме на помоћи бити, храбри ме,“ па даље да иштем коју стотину у зајам, шта би ту било? Брат би казао да терам шалу и новаца ни од корова. Кад на прилику пишемо коме, кога никад ни смо у свету видели, наиштем, да за нас неком својем пријатељу добру реч рече, па то писмо овако уземмо: „Вас то, што иштем, ништа не кошта, и ја би волео видети какав је то човек, који неће ни онда да учини добра, кад га то ништа не кошта.“ Шта би тим израдили? Расрдили би онога, коме пишемо, а кога ваља молити, не ваља га срдити. С тога треба на ово назити:

Ако пишемо коме, кога не познајемо, онда морамо одмах испочетка замолити га, да нам опрости што се усуђујемо писати му, даље морамо навести, да је то само он кадар израдити. Ако му познајемо пријатеље и рођаке, ако смо из једног граја, из једног места, ако су нам службе или послови једне врсте, све то не треба изоставити. Ако пак милости од кога тражимо, онда ово доле не сме се никако набрајати, него само молити за опрштење, што се усуђујемо писати, па одмах своју молбу чисто и јасно изказати и у напред се захвалити.

Ако великашима и старешинама својим пишемо, то навек треба имати на уму, како према њима стојимо.

Својим познаницима и рођацима треба тако да пишемо, као што би им говорили, кад би били заједно. Човеку шаљивом не вреди много у писму придивовати, а озбиљном шала је јед. Озбиљном човеку

Мора се озбиљно писати и то убрзато. Ако је го не-срећан, томе у својем писму никад не треба спомињати, како си ти срећан, како ти све за руком испада, ако му се не можеш поугжити, да и ти као и он страдаш, а ти му се не размеди са срећом, већ тако вриба.

Беликој господи, на ма да их и познајеш, пиши што учтивље, али издвајај не буди.

Гордим лугама не изостављај ни словима из тигуле, него слободно домети што год. Ти већма на то нази, него на све друго. Знамо једног од тих поневених, да не може да живи без новина, па кад је у адреси изоставио само *п. л.* што значи племенити, он је новине вратио натраг и рекао разновасачу, да он није тај, на кога се новине пиљу, и кад новине нису се попривгле, вољно је и изгубити 10 фор, што је напред платио, него да му се „п. л.“ изостави.

Будима опет, који себе не цене више него што вреде, баш деш се замерити, ако им станеш у писму мазати.

Жељинју кад се пише, ту је навек добро по коју дену у очи им написати, оно се никад на то не срди. Слободно је писмо и лепом шалом искитити. Жељко воли кад је за савет питаш, али ако кажеш, да је за то питаш, што је старија и зрелија, онда бежи јој испред очију. (Наставиће се.)

Нови Сај 3. Југа.

Трговина никакове вадности нема јер је свет у највећем посклу, и тражи да што пре лепшу увезе јер су најбољна времена и готово сваки други дан киша пада пак је бојати се да ће и велике петега покинати. —

Усет гота никомог доваза нит трговине злото се цене обележити неколу.

КАЛЕНДАР ЗА МЕСЕЦ ЈУЛИ

И. Селмак.

Дан	ПО СТАРОМ.	ПО НОВОМ.
1.		
2.		
3.		
4.	Алдрија крстици.	16 Фауст.
5.	Панасије агонисти.	17 Агесције.
6.	Синој велики и Лукије.	18 Казинго влад.
7.	Тола и Аквије.	19 Витко од Павле.
8.	Прокопије великоученик.	20 Илфрид јан.
9.	Павретије владица.	21 Данило.
10.	45 мученика у Никополу.	22 Марја Матјал.

ПОДЛИСТАК.

ЖИВИТА ОМЛАДИНА!

ПРИПОВЕТКА ЗА НАРОД.

IV.

Новогани тратици.

Из Г. да отишли смо у село, де се Рада родио, и де је кућу имао. Ту је он члан државне општине. Пошто је с лудма договорио се, да вета за изабавника на општину пошлу, пратици се натраг у Нови Сај.

Уз пут сврнемо у село Г. Ту знамо што нисмо у јад доисели. (Сврнимо се по обичају у ерчму. У соби господској затечемо једног ошцира, де ралије пије. Угустимо се с њиме у разговор, па ово оно, и напо-слетку дође реч и о том, ко је ерив, што се распустило сабор. Ми ни речи више не рекосмо, него, ерив је патријарх, али ти се наш господин таћман усправи, намести се као кад пред глидом више: „хаот ахт“, па се продора на нас: пасоше, ја у име држава законя ништем, да ми покажете пасоше.

Ми му одговорисмо, да у царској земљи никоде не треба пасош, и да може ићи куда ко хоће, само да се мирно и поштено влады.

— Али, ви сте бунције, ви сте дошли, да бунците народ против ветове главе, против патријарха.

Рада стаде сада на таћмана још већма викасти, него он на нас.

Ја га почнем стипазвати и лепо се испричавати господину таћману, како ми нисмо ни касти хрђави луди, но Рада је све већма зинарао.

На ветову вику доуришаше граничари из ерчме и кмет један, на коме се видело, да није с господином таћманом у лубави, запитаће:

— Шта је, господо, што се ви свабате.

— Та ето ми само рекосмо, да је патријарх ерив, што нека више сабора, а он се испречи на нас, да смо ми бунције.

— На поље, шта их слушате, заповести таћман граничарима.

— А зашто, да их не слушамо? Јуче кад је онај јарац у небо дизео патријарха, а ви и пона казете нам: слушајте луди, тај наметно говори, само се вядја онда наметно говори, кад се добро за господу говори, да чујемо и што хрђаво за њих. Ви мислите, да је нас јуче онај чивла са ветовим вином обрда-тио, само да је пре ерчмар рекао, него што је он отпишао, ко плаћа вино, проосли би му га на браду. Скупо ће нас стати ветова част.

Из ових речи доиздоско, да је ту јуче какав патријархов агостол био, да је имао браду и да је пла-тио ерчмару вино, да да лудма који добу у хрчму да пију. Што га кмет зове јарцем, то мора да је имао француску браду, па е тога га зове и чивла. Наш народ зове скалор, осим попе, ко носи браду, чи-вучином, и нема вере у њему, јер су чивути расписли веру, расписли Христа, за то Рада никад није ни пу-штао браду.

Ја сам звао Раду, да одмах идемо даље, но он не хтеде.

— Не бој се, не сме он нас затворити, само кад смо направили дарму.

— Та због дарме може нас управо и затворити, да смо покорици и мирници можда би нам и гледао кроз прсте.

— Витиш, што ми вреде Мигичина писма. Ошцири су добили заповест, да затворе народне кортеше, али — ohne Geräusch zu erregen — да не праве дарму.

Официр је отишао по солдате, али се није натраг вратио. Солдати су дошли и без њега, али не да кога затворе, него да пију ракије. Рада им разложи и доказа, да је заиста патријарх крив, што је растерао сабор, и сви слушаоци рекоше: тако је.

Око шест часова у вече стигнемо у Нови Сад. Седели смо два дана у Новоме Саду. Онда дође телеграм из „штопска“ места, да ће се сутра у К.у држати окружна скупштина. Телеграм је послат на вођу народне странке. На брзу руку смисли, да се пошаље у К. човек, који је познат у крају, да ће бити скупштина. Ту паде ома коцка на Раду. Рада пристане, да он иде, али, вели, ја ћу ићи у Ж., а не у К. тамо је скупштина. Одгуд да је тамо, рекоше му, кад овај брат, што телеграфисе, навек из поуздана извора дознаје, што нам јавља.

— Али он је сада обманут, каже Рада.

— Не може бити, кад у телеграму вели, да је читао писмо, у ком се позивају скупштинари на скупштину.

— То је лажно писмо, то никуд није ни послато, него је само написано, да обмане извештача и оне, које извешћује. Најбоље ће бити, рече Рада, да ви нађете другог човека, па нек он иде у К., а ја идем у Ж. па ћемо видети, ко бадава мори коње.

Тако и буде.

(Наставиће се.)

КУРС ОД 1. ЈУЛА 1871.

Сребро	121.75
Дукати	5.84

ШТА БИВА ПО СВЕТУ.

На сабору у Карловцима закључено је, да се подигне ратарска школа у Великој Кикици, виноградарска у Сремским Карловцима, занатлијска у Великом Бечкереку, трговачка у Земуну. Још је наређено, да се може и другим општинама помоћи, које би хтеле такову школу дићи. Даље изабрана су два посланика, да иду у Земун, да измире српску и грчку општину и да грчку општину привољу, да новце, које су и Срби на грчку школу прилагали, даде на трговачку школу. Посланици, који су изабрани, да врмачку размирицу изведе, већ су тамо отишли. Питомцима народним има се од сада издавати штипендија, у злату. На место питомца Ђорђа Звеклића, који је умро има се други изабрати, а остали осим Бакића имају се позвати, да одговоре, као што им је сабор прописао. Даље је наређено, да сви они администратори, који су пре 1868. године као пароси служили, остану на своме месту, а који су после метути за администраторе, да се могу и покренути ако општина хоће.

Даље је решено како се има управљати са добрима народним и манастирским. Калугерима узета је управа из руку и сада ће имати плату редовну, архимандрит 1200, игуман 600 а обичан калугер 200 и стан и јело.

Решено је како се имају установити епархијске скупштине.

Најважније око чега се на сабору ради то је, да се још овога сабора изабере митрополит. Неки су против тога, докле год цар не потврди устројство онако, као што сабор хоће, и докле гласике не одустану од оног, што су лане против сабора дали, те се царевина на то позвала, а много их више има, који хоће да

се сврше најпре сви послови онако како се може, па да се бира. Како сад изгледа лако може до избора доћи, јер и они који су против избора, рекли су, да ће се придружити већини, ако ова буде за избор. Сада се о том ради, да сви једногласно буду за избор. Што се хоће избор навађају се многи узроци, прво неред садашњи, друго, да царевина хоће да збаци садашњег администратора, па да мете другог, и онда за три године можемо не имати ни патријарха ни сабора, а треће, што бечка влада иште да се завладичи архимандрит Петрановић, а без патријарха, каже се, да то не може бити, ма да други веле, да може.

У Пешти је изишла наредба, да ће оедети окружни судови, по томе биће један такав суд и у Новоме Саду и под њега ће потпадати бечејски, паланачки и новосадски српски судови.

17. јуна родила је кнегиња црногорска мушко чедо. То је наследник кнежев. У Црној гори радост је да се неда описати и са свију страна стижу честитке кнезу. Кум ће бити руски цар.

Наследник цара нашег хоће да путује по Чешкој. Чеси се спремају да га лепо дочекају.

Талијански краљ већ је био у Риму и седео у двору папином.

У Француској сада се само о томе ради, да ли ће Француска добити краља или ће остати што је сада. Неки Хајририк већ сам себе назива краљем.

П О З И В

на шесту редовну скупштину уједињене омладине српске.

Годишњи одбор омладински сазива ОВИМ ШЕСТУ ОМЛАДИНСКУ СКУПШТИНУ на 15. (27.) аугуст о. г. лицем на велику госпођу у Вршац, и позива све чланове уједињене омладине српске да реченог дана у одређено место на скупштину дођу.

Из одборског састанка у Новоме Саду 1. јула 1871.

Др. Јаза Костић,
председник одбора.

Миша Димитријевић,
тајник одбора.

О Г Л А С И.

П О З И В

на главну конститутивну скупштину „Српске задруге за међусобно помагање и штедњу“ у Новоме Саду, која ће бити о св. Илији 20. јула т. г. у 3 сата после подне у дворани „Српског друштва за радиност“ — позивају се овим сви чланови да изволе доћи.

Ред предмета за главну скупштину.

- 1) Директор отвара скупштину.
- 2) Избор председника.
- 3) Избор перовође.
- 4) Читају се имена свију до сад уписаних чланова, и оверљавају се присутни чланови.
- 5) Проглашују се потврђена правила задр.
- 6) Извештај одбора о своме досадањем раду.
- 7) Извештај тројице надзорника.
- 8) Избор директора на три године.
- 9) Избор годишњег одбора од 30 чланова.
- 11) Избор петорице за оверовање записника.

Из одборске седнице српске задруге за међусобно помагање и штедњу држане у Новоме Саду 29. јуна 1871.

Корнел Јовановић,
књиговођа.

Љуб. Стефановић,
директор.

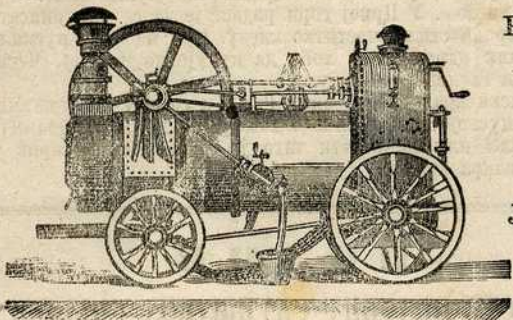
УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

К. С. БОБШАН У НОВОМЕ САДУ

ГЛАВНА УЛИЦА КОД „ЗЛАТНОГ ЈАГЊЕТА“ БРОЈ 862.

ПРВО СТОВАРИШТЕ

ЗЕМЉЕДЕЛСКИ МАШИНА ИЗ НАЈБОЉИХ ЕНГЛЕСКИХ ФАБРИКА

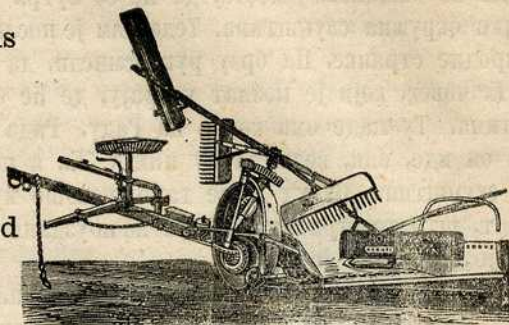
R. Hornsby & Sons

Spittlegate
Iron Works in Grantham

и

James & Fr. Howard

Britania
Iron Works in Bedford

машина за вршење са паром као и са коњима, за сејање ране, кошење ране, кошење траве, крунењу кукуруза, особито добри енглески ветрењача за делење хрџавог семена од доброг, сечке, дрљача енглески, роља и машина за прање кошуља, као и сваки други за економију потребни ствари. Уједно стављам до знања, да је кућа

R. H O R S B Y & S O N S

на изложбама у Штетину, Паризу, Штокхолму, Холандији, Енглеској, Шотланду, Бечу, Келну, Хамбургу свуда прву изложену цену добила, као и на многим другим местима. —

ДРУГО СТОВАРИШТЕ

МАШИНА ЗА СЕЈАЊЕ И ВЕТРЕЊАЧЕ

од

Eduarda Küne у Визелбургу,

исте машине за сејање у толико су боље за наше економе, јер су у пола лакше од енглеских, а те исте конструкције и могу два коња читав дан на њима радити, а да се не уморе. Уједно је и цена много мања; тако исто могу препоручити и ветрењаче, јер по доброту су припознате а и јефтиније. У Бечу, Пешти, Линцу, Алтенбургу, Хамбургу, Грацу и на више места добила је иста кућа медаље за награду.

ТРЕЋЕ СТОВАРИШТЕ

ДЕЦИМАЛСКИ КАНТАРА И СВИЈУ ДРУГИ ВРСТА

од

Јос. Флоренца у Бечу.

Почем данас сваки економ који рану продаје и купује исту мерити мора, то ова кућа што се тиче сатава и солидности при продаји своје робе од први је, у Лондону прву учену је добила, у Бечу, Кремзу, St. Pölheu, Линцу, Амштетену, Клагенфурту и на другим местима, и може се особито свакоме препоручити.

Ове означене робе продају се по оригиналним фабричним ценама.

4. Продаја барута.

Препоручује свима ловџијама, општинама при потреби о светковинама, као и онима, која мајдански камен цепају. —

5. АГЕНТУРА

Мениџарнице Франко мађарске банке која продаје лозове у дружбеним играма, и појединце, исто тако сваке врсте оригинални. —

6. ОБЈАВА.

Продаја дрва за ложење у малом или већем квантуму, може се код гореозначеног добити.

При потреби од ових горе означених врста еспана, умољава се сваки да се на специјалску трговину код „златног јагњета“ у главној улици, бр. 862. која се уједно п. н. општинству најбоље препоручује и уверава о најсолиднијој послужу — обрати.

ГЛАС НАРОДА.

ЛИСТ ЗА НАРОДНЕ СТВАРИ, ПРИВРЕДУ, ПОУКУ И ЗАБАВУ.

„Глас народа“ излази сваке недеље на табаку. — Цена му је на годину 3 ф., на пола године 1 ф. 50 новч., на четир месеца 1 ф. аустр. вред.

Дописи се пишу уредништву а претплата и огласи администрацији „Гласа народа“ у Нови Сад. — Огласи плаћају се: од редка оваких слова 6 нов. и 30 н. за јиг сваки пут.

ТРЕБА ЛИ ПОПУШТАТИ ИЛИ НЕ?

Лане је сабор у Карловцима склопио устројство за српски народни сабор. Устројство сабора, то је простије да се каже (строј) крој сабора, како ће од сада изгледати сабор српски, ко ће му бити председник, колико ће бити посланика на њему, какви ће бити ти посланици и шта ће моћи радити. Лане је дакле сабор наредио, како ће све то бити и послао је то царевини на потврду. Царевина је то натраг вратила, и каже да она не може да га потврди, јер, вели, сабор је по томе присвоји нешто, што припада владикама, а нешто, што припада царевини, него царевина иште, да сабор измене све онако како она хоће, па да јој пошаље натраг на потврду. Сад сабор стоји на раскршћу, па не зна, шта ће боље бити или да попусти или да не попусти, и у томе се поделио на две стране. Једна страна хоће да се у нечем попусти, а друга ни да чује о попуштању.

Страна, која хоће да се попусти, каже, да се она боји, ако се у нечем не попусти, да ћемо остати без сабора и да је боље нешто попустити, него све изгубити. Она узима то овако. Човек један дуџан је другоме три хиљаде форината. Он нема више него хиљаду форинти и даје те новце ономе, што му је узјамио три хиљаде. Шта ће радити тај човек? Неће казати, кад ми недаш све, не треба ми ни то, него ће узети ту једну хиљаду, а оне друге две искаће други пут или ће их тражити судом.

Друга страна каже, да царевина иде само за тим, да нас куша, јер зна да смо ми млакоње па чим она пружи прет па каже: пет, то није слободно, а ми ћемо себи руке. Не треба, каже она, ни од срамоте да попуштамо, јер ми смо ти исти, који смо и лане на сабору били, па зар сами да признамо, да лане нисмо паметно радили, кад сада одустајемо од оног што смо лане наредили. А не треба се никако бојати за то, ако не попустимо, да не ћемо сабора имати, јер што је Чивутима и другим народима дато, то се мора и нама дати. Кад Чивути могу држати своје црквене саборе, можемо и ми, кад Романи могу бирати своје владике, можемо и ми.

На то прва страна одговара. Кад ништа нећемо да попустимо, онда не можемо примити ни изборни

ред, јер и ту иште царевина да се сабор не зове само народни сабор, него црквено народни, а кад немамо изборног реда, кад не знамо како ћемо бирати посланике за нов сабор, онда како ће се и састати сабор. До сада су се бирали посланици свакојако. Граница је бирала 25 официра, па је морало на сабору бити 25 свештеника и 25 грађана, а сада у последње доба допуштено је, да се и у Граници грађани бирају. Које ће бити прави ред, то се још не зна. Нуз то како су се Романи од нас оделили, неће бити наредбе о томе, ко ће бирати посланике што су на њихов део падали; укратко, може свашта бити, а најпре може бити то, да ће царевина наредити, да на нов сабор опет дођу 25 официра и 25 свештеника, па шта ћемо онда, ако тај сабор пристане на оно, што сада од нас царевина иште? А друго, то није срамота, што ми сада попуштамо. Да смо ми сами газде у својој кући, да не морамо ни кога ни зашто питати, па да данас наредимо ово, а сутра од тога да одустанемо, онда би нас требало бити срамота, а овако има нас двоје, ми и царевина, па тако нам ништа друго не остаје, него да се погађамо. Ми иштемо оволико, а она нам даје мање. Ми дакле хоћемо да примимо и то мање, али не одустајемо од оног већег, него велимо, сила Бога не моли, за сад морамо се са овим задовољити, а кад двоглаво орлу дође зла година, а ми ћемо искати и оно друго. Ми дакле најпосле можемо и на то пристати, да од устројства ништа не попустимо, него да примимо изборни ред, да имамо бар тај један темељ, по коме се можемо сваке треће године састати, да не чекамо на саборе наше као до сада.

Друга страна. А зашто да и на ту малу измену пристанемо, да се зове „црквени народни“ сабор, а не „народни“? То је само мађарска мајсторџија. Зашто је могао цар за Границу потврдити закључке саборске од 1865. године, а тамо стоји, да су то закључци „српског народног сабора“, што то и сада не учини?

Прва страна. Мађари имају закон по коме нам дају сабор само за црквене и школске ствари, као и Чивутима и Романима, а сабор, на коме би ми могли и политику терати, као што беше сабор, кад су се кадгод установљавале српске регименте, сабор 1848.

и 1861. год., хоће Маџари да се одели од сабора црквеног. Ми би дакле могли казати: докле нам не дате тај сабор не ћемо ни овај, па куд би с тим дотерали, да не мамо за толико времена ни једног. Да будемо на чисто. Ми смо до сада имали народни сабор. На томе сабору рађени су различити послови. Послови за преву и школу и други народни или управо политични послови. Сад се хоће ти послови да разделе, и по томе и сабор да се раздели на две гране. Једна ће грана бити тај црквено-народни сабор и за тај сабор биће тај изборни ред, што га је царевина потврдила. Ми дакле можемо пристати, да се тај изборни ред зове „изборни ред за српско црквено-народни сабор“, јер за други наш сабор правићемо ми други изборни ред. За други сабор ми не ћемо хтети да буде 25 свештеника. На црквеном сабору дајемо им толико места, само за то, што ту многе њихове ствари долазе. Онај сабор не ће бити по сталекима.

Друга страна. Кад ми пристанемо, да се наш сабор зове црквено-народни сабор, онда кад би на прилику закључили на том сабору, да иштемо војводу нашег, онда би царевина казала: то нису црвени и школски послови, тај је ваш сабор само за те послове, и растерала би нас.

Прва страна. Али ми изриком кажемо, да пристајемо на измену у изборном реду само „уз ограду“; а то је то исто, што и ви велите, и ми кажемо и ми хоћемо, да се наш сабор зове народни сабор и примамо ово, што нам се даје само за то, што остављамо врата, кроз која можемо доћи и до оног другог.

Друга страна. Али, шта ћемо онда, ако царевина каже за то, што тај изборни ред примате „уз ограду“, а устројство не примате никако, ја вам недам ни тог изборног реда, јер сам га ја дала само поред оног устројства какво ја хоћу да буде. Де смо онда? Ту де ћемо бити, ако останемо при оном, што смо лане наредили.

Прва страна. Ако ми речемо, да што примамо уз ограду, то нам се не може одузети, јер царевина није напред казала: ово вам се неће дати, ако га усхтете примити уз ограду, него је дала, па како га примили, примили. Ми смо тако исто примили из оних закључака од 1865. год. наредбе за општине, а друго нисмо, и де би сад били, да смо онда казали, кад нам није све по нашој вољи потврђено не примамо ни ово.

И тако једна и друга страна навађала је шта мисли, како би боље било, и једна и друга чинила је то, што жели добра народу, и тога ради пристала је мањина уз већину, и закључено је, да се изборни ред има примити онако како царевина хоће уз ограду.

Осуђивати се дакле не може ни једна страна, него се има радити на том, да је народ вазда будан, да се не поплаши чим чује име царевина и да не попушта за то, што се боји, него што држи, да је за сада тако боље, а кад добије згоду, да је спреман да се другачије разговара, а међутим видећемо, да ли је требало попуштати или не.

ИЗ ИСТОРИЈЕ.

Краљица Неда и њени синови.

По Војислављевој смрти његови синови разделе из међу себе све земље, које су им од оца остале, али признаду над собом врховну власт своје матере Неде. Наскоро за тим разболи се Гоислав, а неки његови поданици дигну се на њега и убију га на постели, а с њим убију и његова брата Предимира, па поставе себи за владоца неког Доманека. Михаило, Саганац и Радослав дознавши за то, скупе војску, уђу у Требиње, поватају убице, и поубијају, а Доманек побегне. Браћа се после тога врате у своје земље, а и Доманек се поврати у Требиње. Саганац и Михаило пристану, да сам Радослав протера Доманека, па да себи задржи неки део Зете и област требињску. Радослав скупи војску, уђе у Требиње, победи Доманека, заузме од своје браће уступљене му земље, и освоји хумски предео.

Краљ Михаил.

(Од 1042—1079.)

Војислављева удовица Неда није дуго владала, а после њене смрти преузме владу над српским земљама њезин син Михаило, који се по други пут ожени неком рођаком грчког цара, с ким је утврдио мир. Михаило је имао много синова, па зато одузме од свог брата Радослава део Зете, који му је пре тога био уступио. Старајући се о напретку свог народа, утврдио је мир у својој земљи, тражио је на страни пријатеље, и у љубави је живео с римским папом. За његове владе дигну се Бугари на Грке, и заишту у њега помоћи. Михаило радо пристане на то, скупи нешто војске, па је са својим сином Бодином пошао у Бугарску. Бугари побију све Грке у својој земљи, и на граници весело дочекају Бодина, приме га за свог цара, и назову га Петром (1072.).

То је био узрок, што се заметуо рат између Бугара и Грка. Грчки војвода Дамјан (управљао је Скопљем) скупи војску, и пође на Бугаре. Бодин (Петар) скупи Бугаре, сукоби се с Дамјаном и надбије га (1073.).

Кад дозна за то грчки цар, скупи војску, и пође на Бодина, који се и сам спреми за рат, па своју војску раздели на двоје. Грци продру у Бугарску, разбију прву бугарску војску, сукобе се после с Бодином, победе га, заробе, и затворе у Антиохији; а Бугарску опет подчине својој власти (1075.). Михаило је дуго (25 год.) владао српским народом; осим Бодина преживео је све своје синове, који су већином у бојевима с Грцима изгинули, а умро је око 1078.

Краљ Радослав.

(Од 1065—1080.)

По михаиловој смрти предузме владати над Србија Михаилов брат Радослав, који је још од смрти свог оца Доброслава (Војислава) био уз Михаила српски владалац. Он се старао да буде у миру с Грцима, бла-

гом је подкупио Млечиће, те су му они кришом ослободили тамнице антиохиске његова синовца Бодина, Бодина, коме даде Будву, да њоме управља. Радослав је био човек тих и стар. С тога Бодин намисли му отети владу над Србијом, дигне на њега војску, и осим Требиња, отме му све земље. Стари писци веле, да је Радослав владао свега 16 година. „И. С. Н.“

ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ.

Како је постала земља.

Учитељу, реће једаред кнез, ми смо већ више пута говорили о земљи, како се окреће, колика је велика и т. д., а никад ми не рече ти, како је земља постала. Ја знам да је Бог земљу створио, али да ли ју је од једаред таку створио као што је сад.

Учитељ. Није. Ти знаш да је Бог стварао свет за шест дана, а ваљда си чуо шта се каже у светом писму шта је божиј дан. Његов један дан, то је, као наших хиљаду година или још више. Дакле свет није био одмах такав као данас, него је за толико векова мењао се, док није дошао до данашњег изгледа. Ево шта учени људи мисле, како је постала земља овака као што је данас. У почетку, кажу они, да је све помешано било, и земља и вода и ватра. У светом писму каже се то исто, и да је Бог дошао, па поделио воду од земље. Да је вода била свуда по земљи, доказује се тиме, што се на највишим бреговима налази костију од риба, које живе у најдубљем мору. А да је била читава земља мегана, да није одмах свуда камена било, доказује се тим, што су нашли у камену жаба. Осим тога, животиње, које живе у топлим пределима, налази се у ладним пределима од куда се изводи, да су у почетку морали силни потоци бити.

Земља се дакле одавна почела мењати. Она је, веле учени људи, била у почетку као усијана кугла, а да је то могла бити, да се из тога извести, што и данас има у утроби земљиној ватре, коју бацају из себе брда, што се зову вулкани. Кугла та усијана почела је временом мало по мало ладнити, и како је све од ватре растопљено било, то кад је ватра попустила, почела се земља згушћавати и тако се направи обична земља и камен. Што је већма земља ладнила, тим је чвршћа бивала, вода се тако почела делити од земље, и де је било нагомилано земље, ту су постала брда, а де је била већа топлота, па земља није могла да се сгусне, ту се вода слила и ископала себи дубока корита. Тада се земља много чешће тресла него сада, па је и то чинило, да су се правила брда и долине. Док је земља била свуда топла, дотле су свуда по њој живиле животиње, које се сада налазе у топлим пределима, а кад је земља почела ладнити, онда су и те животиње поскапале. Било је таквих животиња, којих данас нигде на свету нема. Тако је била једна животиња, која се звала мамут, која је тако велика била, да јој је један зуб већи

него највећи човек. И то показује, да је земља некада морала бити топлија, него сада, јер и сада у топлијој земљи све веће и крупније расти, него у ладној. Грозд код нас никад не може тако велики бити, као у светој земљи, и можемо веровати, да је заиста било таквих гроздова, да два човека морају један грозд носити.

Да у земљи има и дан данас ватре, то се доказује тиме, што чим се за 120 до 200 стопа у земљу дубље оде, тим је за један степен унутри топлије.

Човек не може дубље од четврт миље у земљу ићи а кад би могао осам миља ићи, он би наишао на таку топлоту, де је и камен растопљен. О томе се може свако уверити по томе, што зна, да зими мали бунар не може да се заледи, а заледи те толико Дунаво.

Сад се узима, да кора од земље није дубља од 8 миља, па и сад још толико се пута земља затресе и сад још брда бацају ватру, а како је морало некада бити, кад је кора танка била. Онда није никако чудо, што је уједаред један крај земље упао унутра, па се преко њега разлила вода. То је било и са сланим морем, што се излило над Содомом и Гомором. И данас у Америци и Африци бива, да у вече оставиш једно село за собом, а кад се ујутру вратиш натраг, а села нема, јер је упало у земљу. Па нашто ићи у Америку и Африку, ето и у Срему снизо се један виноград на други, један упао у земљу, а други вода однела. Дакле још и дан данас смешта се земља, још и дан данас није се смирила, па тако морала је кад год сасвим другчије изгледати, као што неће после хиљаду година тако изгледати као сада. Земља је дакле постала така, као што је данас, мало по мало. Она је као што рекосмо била усијана кугла, па што је ладнија бивала, све су другчије животиње на њој бивале и све је другчије биље бивало. Да земља све ладнија бива, сведочи то, што сваке године све мање брегова има, што ватру бацају.

Из споменуте промене може се разумети то, што се каже, да је шести дан Бог човека створио. Шести дан, то је пред нама шести век, дакле, докле се земља није тако оладила, да је могао човек на њој живети, прошло је пет векова. Земља ће се наша по томе и даље мењати, мењаће се и људи на њој, али та промена неће од сада тако велика бити, јер за хиљаду година само за један степен земља ладнија бива.

ЗА ЧУВАЊЕ И НЕГОВАЊЕ НАРОДНОГ. ЗДРАВЉА.

1. Пића.

Пићем зовемо ми све оне течности, које нам гасе жеђ, а при томе нам не шкоде. Те течности треба да накладе у крви и у телу ону воду, што отуд непрестано излази кроз плућа (као пара кад дишемо) кроз кожу (зној) и кроз бубреге (мокраћа). Али осим

тога има у свакој течности, па и у води, такове ране, од које се праве чврсти делови у телу.

Међу овим пићем преко су нужна људма: вода, а у детињству млеко. Млеком се одрасни људи и деца ране,

Пића или само *гасе жеш* (ладе) као обична вода и друга на кисела пића; или *ране мало*, така се пића добију кад се разно семење окува; или *ране* као млеко, говеђа чорба; или *драже* као кава, теј, или *имају у себи алкохона*, као вино, ракија пиво и т. д.

В о д а.

Без воде не може ништа на свету живити.

Вода је најважнија и најнужнија рана, јер се наше тело састоји већином од воде (2 трећине од тела износи вода). Што делови од тела у човеку могу да раде, и што имају нека особита својства, то долази само од воде.

Из тела непрестано излази вода кроз плућа са (ваздухом што га издишемо, као пара) кроз кожу (зној) кроз црева (са погани) тако, да за један дан изађе из човека око 4 фунте воде. Ако се та вода не накнади, онолико, колико треба онда се осуше изнутра делови тела, и ми осетимо да смо жедни. Човек може бити здрав само онда, ако пије доста воде, и ако је довољно из себе пушта. Ако је у телу мало воде, онда се човек разболи; сувише воде не може у човеку бити, јер што је сувише то непрестано излази из њега као мокраћа и зној. — Вода служи и на то, да наше тело буде једнако топло, с тим, што се на кожи испарава. — Ми воду што нам треба или пијемо или узимамо са јелом заједно, јер у свако 100 делови ране има у себи 7 5—80 делова од стотине воде.

За пиће најбоља је вода изворска или бунарска, така је вода и најкуснија, а има у себи и кречне соли доста, а ова је врло нужна у телу за кости. Кишница и дистирана вода у којој нема растопљене, такве соли може се тек онда пити, кад се мете такве соли, особито наше обичне соли. Осим соли, има у води и ваздуха, па кад се вода кува или смрзне, онда он изгледа у њој као бешичице; тај ваздух или је чист ваздух, или је угљена киселина (опет нека врста ваздуха). — Да вода буде добра за пиће и здрава треба да је сасвим бистра као суза, да нема никакве боје, и да је чиста, па и кад подуже стоји на ваздуху, треба да остане така; треба да се из ње праве мехурићи, дакле треба да има у њој ваздуха чистог, и угљене киселине; несме имати никаква мириса, треба да крени и несме имати никакви особити кус; у лето треба да је ладнија, а зими треба да је топлија него што је ваздух на пољу. Бунарска вода топла је од прилике десет гради R.; врло ладна вода може штетити стомаку, а особито, ако је овај мало покварен.

Кад се вода што је пијемо поквари, могу се јаке болештине изродити. Где поред бунара има јендека

у којима вода стоји, ту се бунари лако покваре. Кад се пази, да вода чиста и здрава остане, то се тим многе болести одклоне. Ако се добре чисте воде не може наћи, то је онда треба очистити, а то се може учинити, кад се вода прекува; те тако добије хрђав кус, но кус се може поправити, кад се вода мућка у затвореном каквом стаклету у ком има ваздуха. Најбоље се очисти нечиста вода, у *прах кад се истуче свеж угрејан дрв ни угљ* и пропусти воду таку, јер он извуче из воде све оно што јој даје мирис и то извлачи тај прах *врло брзо*. — Да се води кус поправи, меша се са сирћетом, разним соковима од воћа, са вином и другим јаким пићем. Све ово може само кус поправити, али хрђаво дејство, штетних делова у њој не може уклонити.

ЗА ПРОМЕТ И ТРГОВИНУ.

Како се пишу обична писма.

(Свршетак.)

Код писма треба добро назити да је чисто. С тога после ручка никада не треба пре писмо писати, докле руке не опереш. Има писама која тако изгледају, као да си најпре гибаницу завијао, и чист човек мора обући рукавице да их прочита и одмах их бацити да се не замасти.

Тако исто не ваља да је писмо ножем истрвено или мастилом испрежано. Како то изгледа, кад пишеш каквом великом господину, па чим отвори писмо а пред њим лежи велика крмача од мастила, шта ће тај човек рећи?

Још је поред тога најважније да је писмо читко, јер горе је тако написати писмо, да га онај коме пишеш не може прочитати, него кад с киме разговараш па тако заплетеш да те човек не може разумети, јер ако ко не јасно говори можеш га одмах запитати да ти јасније каже, али писмо је немо, и ако ти није јасно, оно, што у њему стоји, оно ти даље незна ни беле ни црне.

Писмена с тога боље је правити већа него мања, и нека је свако за себе разговетно. Доктори могу умрчити своја писма тако, да их само апотекари разуму, — јер кад би их разумо и онај, кој их носи у апотеку, можда их не би ни носио. —

Папир за писмо треба да је обичан и да се савије на четворо. Великом господину можеш бољи папир узети, али не ваља никада да буде црвени или жути него бели, а још је смешније кад је као некада златом оперважен. Само госпођицама код којих много важе шарене крпе и светле цице, пишу господичићи писма на шареној артији.

Писмо никада не ваља одмах на врх артије почети него треба најмање три прста празно оставити. Иза та три прста на среди пишеш; Господине или милостиви господине или другчије, по томе знај шта је онај коме пишеш, па после тога наслова остави

ИЗВЕШТАЈ

ОРДСКЕ ЗАДРУГЕ ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ У НОВОМ САДУ ОД 1. ЈАН. ДО 30. ЈУНА 1871.

ПРИМАЊЕ

Деоички капитал	Ф. 11826	—	50	н.
Уплаћене менице	2914	—	—	—
а) предујам на акције	240	—	—	—
б) " драгоцности	196	—	50	"
в) " књиге — уложнице	28	—	—	"
г) " " мађарске задруге "	300	—	—	"
Задругин дуг	9175	—	—	"
Камате и писарине	860	—	5	"
Уписине	702	—	—	"
Штампе (Drucksorten)	111	—	69	"
Преписе књиге	7	—	—	"
Извађено из бачке банке	2959	—	—	"
	Ф. 29119	—	74	н.

ИЗДАВАЊЕ

Трошкови	Ф. 608	—	24	н.
Наменшај	424	—	13	"
Задругин дуг	1500	—	—	"
Експлирате менице	19050	—	—	"
Предујам на акције	2380	—	—	"
" " драгоцности	929	—	50	"
" " књиге уложнице	206	—	—	"
" " мађарске задруге	300	—	—	"
Плаћена камата	87	—	21	"
Уписине	30	—	—	"
Уложено у бачку банку	2959	—	—	"
Штампе (Drucksorten)	189	—	40	"
Готовина за месец јули	456	—	26	"
	Ф. 29119	—	74	н.

У Новом Саду 30. јуна 1871. по и. календару

Корнел Јовановић
књиговођа.

Б. Атанацковић
благачник.

КАЛЕНДАР ЗА МЕСЕЦ ЈУЛИ
III. Седмица.

ДАНИ	ПО СТАРОМ.	ПО НОВОМ.
Н. 11	Јевлија мучен. и Олга кнегиња	23 Апостол мученик
Н. 12	Прокло и Иларије.	24 Христина дев.
У. 13	Збор арханђела Гаврила.	25 Јаков апостол.
С. 14	Апостол Акла.	26 Ана, мати богород.
Ч. 15	Књиге и Јулита.	27 Христифор, Папа.
Н. 16	Атиноген свештеномученик.	28 Назарије.
С. 17	Марина в. муч. (огњана Марија).	29 Марта девојка.

ПОДЛИСТАК.

ЖИВИЛА ОМЛАДИНА!

ПРИПОВЕТКА ЗА НАРОД.

V.

Сај се ломил.

Ја с Радом дођем у Ж. на конач, а други један брат оде у К.

Кад је живина с легла сизавила устали смо и ми из гревета.

онет три прста празна и тек онда почни право писмо: Што је ко већи господин то и те две празине треба да буду веће. Тако исто од доле треба два прста празнине оставити.

На другој страни писма треба почети писати наспрам онога де је на првој страни право писмо започело се, доле се оставља тако исто празно као и на првој страни.

Неки имају обичај да на крају писма мету „у брзини,“ као да се изговоре што су нечисто писали. Ако су писали пријатељу своме то им није нужно испричавати се а ако пишу већем од себе и моле га за опрштај он им не ће опростити, јер им не ће веровати да ни су имали по сахата времена за писмо.

Неки онет волу кад је писмо сасвим готово по нешто додати. Код пријатеља то иде, али старији и не познати извађају отуда да је онај, који пише расејан кад заборави што на своје место да мете. Само онда кад нешто тек дознаш кад је писмо већ готово смеш то дометути.

На свако писмо треба да дође завој. Сада има готових завоја за писма и јевтинији су и бољи много него кад их сам правиш. Крај од тих завоја туткалом је замазан и кад се тај крај прилени за други онда је писмо готово као и замечаћено, а кад се још и печат удари онда се не бој да ће ти ко писмо прочитати ако завој не подере.

Восак за печећење треба обично да је црвен а у жалости црн.

Још нам остаје да кажемо две три за титуле.

Данас кад једни не траже ни каквих титула а други не могу без њих да живе, врло је тешко наћи се са титулама, али онет је боље замерити се онима који не траже титуле него онима који траже и с тога пронашли су људи да је најпробитачније дати свакоме у нешто већу титулу него што му припада. На прилику. Кома треба казати: „учени господине“ томе је боље рећи: „високо-учени господине“ и т. д.

Госпоје добију оне титуле које и њихови мужеви, само се понадији не пише „честејшој понадији“ свештеничке жене не добијају титулу својих мужева — њима се онако пише као и госпојама других званичника или овицира. Кад је која девојком у већем господству него кад се уда, на прилику кад каква бароница пође за пустира онда јој се опет мора титула дати као и да је за барона пошла. Она не добија титулу мужевљеву, али ни муж њену.

Каква титула коме припада то немамо места да у овоме листу све изређамо, скорим ће изићи књига о томе а докле нека сваки зашита онога, који од њега боље зна.

КУРС ОД 8. ЈУЛА 1871.

Сребро	121-50
Дукати	5-83

— Данас стоји и моја и народна судбина на раскршћу, и од мене доста зависи, да се на добар пут окрене, тако озбиљно поздрави ми Рада добро јутро.

— На шта ћу ја да радим.

— Ништа. Гледај само готова посла.

Око пет часова из јутра већ су стизала кола са изасланицима. Ми смо ноћили у великој крчми на пијаци. Ту су и други изасланици долазили. Из почетка видео сам, да се Рада нешто поплашио. На првима колима, били су све сами они људи, који су били на листи забележени, да имају што од власти или цркве тражити. Но за овима дођу друга и то све сами они, које смо наредили, да истисну калуђерске присталице. Многе нисмо познавали, какве су боје, али смо их држали пре за наше, јер их не видесмо у листи калуђерској. Кад су се сви скупштинари искупили позове их Рада на договор, да сложки раде, да сада са речма не осрамоте земљу, коју су њихови дедови са крвљу својом прославили.

Многи скупштинара нису познавали Раду.

— Тај баш лепо говори, рекоше ови, али и питаше: ко је?

— Шта питате ко је, одговорисе Радини познавници, је ли тако као што он говори!

— Тако је, али ми хоћемо да знамо и ко је, кад је тако паметан, ваљда не мора свога имена крити.

— Он је скупштинар као и ми.

— То знамо, али шта је, какав је он официр?

(Наши граничари, кад хоћеју да питају за кога, какав је он господин, често питају, какав је он официр.)

— Он је свршио велике школе, па ће да буде прокатор, а сад ради заједно са Милетићем. Он је баш да вам кажемо, да разумете, Милетићев ађутант.

— Но па тако нам реците, то онда није шала. Ађутант Милетићу, то ће велико шта рећи, то је цело поштен човек.

Рада је гледао из даље, како се његови са овима покрупно разговарају, и већ је мислио, да су и ови против народњака. Но ево и њих пред Раду скинуше шешире и пружине му руку: Дакле ви сте Милетићев ађутант. Да сте поштени.

— Хвала, каза им Рада.

— Та то је наше дете, додадоше Радини пријатељи. И он је из опанака поникао, као и ми, тај тек зна, де нас тишти, а уме и и рећи.

Међу тим протине присталице окренуше леђа Ради и још ваташе друге за кожух, да га не слушају.

— Шта га слушате, чуће мо ми то од оног, који је на сабору кумовао, а не кроз плот гледао.

Ово су били све сами исписани фелбани и каплари, који су се по немачким школама одпадили од свога народа и од рада, па хоће олако да живе, те не разбирају много за поштење.

Рада је опазио, да они од њега беже. Они одоше у другу собу, а Рада за њима.

— Људи, рече им Рада, пошто је најпре за собом затворио врата, ја имам с вама важна разговора.

Ви сте људи обећали нешто, а сами нисте мислили, шта обећавате. Ја све знам, па и то знам, да ћете зло учинити, а за то никакве награде не ћете добити, него ће вас напротив срамота и напаст код куће дочекати, јер ће људи на вас прет пружати и говорити: Гле, Гавра Туцаков држао уз калуђере, да му марву на пашу пусте; гле, Совра Ђукић држао уз попове, да га од жене развенчају, а Гавра ће отерати у рит калуђерски марву, али је неће натраг дотерати, док понашу не плати, а Соври ће додијати, што се читав век отегао процес, па ће да га сврши, довести жену кући, коју није ни требао терати од себе.

Као окамењени стајали су људи ови, кад видеше да су им трагови поватани. Од срамоте не усуди се ни један главе горе дићи, него копаше штапови земљу пред собом, или тароше руком чело и следе очи.

— Ја видим, продужи Рада, ви сте скори сви фелбани били. Има вас, као што ми се чини, који сте и с овим мајором служили.

— Јесте, били смо на писарији у његовој канцеларији, рекоше њих тројица.

— Па кад сте били ту, онда морате познавати рукопис мајорев.

— Познајемо га као свој.

Рада извади једно писмо и показа им га.

— Јесте, његов је, смели би се на еванђељу својом децом заклети.

— Па читајте.

Фелбал Тима узе да чита, а сви се други око њега прикупише. Писмо је писано проти и у њему је међу осталим стајало од речи до речи ово: „Обећајте што год ко воли, обећање и давање здраво је раздалеко, обећање је, ви бар добро знате, лудом радовање. Сад нам требају, сад ће нас послужити зарад обећања, више нам неће требати па давање неће ни бити пушно. Лако је марву водити, само јој треба уже за рогове замаћи.“

Ово је био нож у сред срца овим себичњацима. Од љутине не моглоше ни речце прословити, они само шкрипнуше зуби, али за то и приђоше народној страни. Сад су дакле сви скупштинари били у једном табору и само је још један капетан пензионирац¹⁾ у противном колу био.

Рада се договори са скупштинарима, да овога за председника извучу. Кад би другог бирали, доказао им је Рада, прота и комесар²⁾, рекли би, да досад нико није на скупштинама председавао осим комесара, а овако неће ударати на свога човека. Пензионирцу капетану биће мило, што је председник, па се неће хтети замерити онима, који су га изабрали, и како он не зна ни шта треба да ради председник, ни шта има право да ради, то ће ићи све онако, како ми удесимо. На скупштини ће прота потећи приповедати, како су народњаци криви, што је сабор распуштен.

¹⁾ Онај који није више у служби а добија плату.

²⁾ Изасланик, власт кад не може сама де да буде, млађе место себе другог.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ми ћемо се разделити, да му двојца тројца одговоре. Они што ће говорити поседаће тако, да говорника и у среди и на крајевима буде, да се види, да сви једно хоћемо. Што један говорио буде, то други неће потврђивати, него ће наставити даље; али тако, да све заједно буде један одговор проти. Ја ћу напоследку говорити, да покушим, ако би који што заборавио.

На све ово пристану сви скупштинари.

(Наставиће се.)

ШТА БИВА ПО СВЕТУ.

У Карловцима журе се на сабору да са овом недељом посвршују све послове, с тога је изабран један одбор, који ће прегледати који су послови најхитнији да их сабор предузме. Одбор тај донео је свој извештај и већ се почело само о оном већати о чему је он казао да треба већати, а решено је да ће се и друго шта радити ако претече времена. Међу журним пословима и избор је патријарха.

Одбор је место тај посао на треће место али сабор је решио да се то има после свију других послова предузети.

Ове недеље свршени су ови послови: Како се одсада има управљати са српским народним фондима закладама и црквено-народним добрима. По томе биће свега њих шесторица који ће управљати са тим народним добром. Прво патријарх, после четир члана које ће саборски одбор бирати, на три године. Од ових мора један бити из Карловаца а остала тројца са стране. Овима се придодаје надзиратељ срп. црквено-народних добара. Речена четир члана имају своје заменике од којих је један свагда из Карловаца као заменик карловачком члану. Осим ових чланова управе биће код управе ови чиновници. Секретар са платом од 1200 ф. а. в. Књиговођа са 1200 ф. Адвокат 600 ф. Књиговођин помоћник 600 Послуживач 300 ф. Чиновнике ове бираће управа. Што се тиче зајма из народних фондова то ће га добити најпре онај, који га може на прво место укњижити. На земљу ће се давати зајам колико половина земље вреди а на кућу колика је трећина њене вредности. На прилику: кад земља вреди 3000, онда ће се моћи дати 1000 ф. кад кућа вреди 6000 ф. онда ће се дати на њи 2000 ф. Вредност земље мериће се по порцији или по приходу кога суд процени, а вредност куће мериће се по судској процени. Овде морамо приметити да процена оштинска неће важити него само оне, које судца изда. Кућа се мора од вагре осигурати и сваке десете године мора се нова процена допетити, да се види да ли је земља или кућа уцени пала. Камате ће се плаћати 7 на сто и то на по године у напред. Кад се хоће новац да откаже онда се ономе коме се издало до 2000 ф. откажује на три месеца у напред а ономе који има 3000 ф. и више на шест месеци у напред. Како сада има много њих који плаћају 4 процента и шта више 2 и по то ће се многим морати одказати, а тако исто надати се је да ће се одказати и онима туђинцима који имају стотине хиљада за 4 или 5 ф. на стотину а нашим људима дају наше рођене новце за 15 ф. на стотину.

Један посланик запитао је председника саборског како је дошао сепарат вотум*) влади до руке, кад је сабор наредио да се тај сепарат вотум не пошље влади. Претседник је одговорио, да је влада сама искала, да јој се тај сепарат вотум пошље и да је он кад је пошао горе у препису однео тај сепарат вотум. Посланик је у другој седници искао да председник преда сабору то владино писмо у коме она иште, да јој пошље сепарат вотум и он је то учинио.

Погодба са Романима примљена је онако како је одбор уговорно, с тим додатком да ако Романи усхтеду штогод мењати да то могу и Срби чинити.

*) Одељен глас. Кад се ко не слаже са оним што други наређују, он може искати да се и оно уведе у записник што он каже и ако се друго куда шиље да се и његово пошље, па тако су и владе радиле код устројства.

РАЗЛИЧНОСТИ.

(Сретна срећка.) У Темишвару дође 4. т. м. чиновничка удовица у ондашњу мењачницу и замоли књиговођу, да погледа, је ли већ извучена срећка, коју је њезин покојни брат пре 6 година купио и њој по смрти даровао. Књиговођа прегледа извучене бројеве и нађе, да је срећка у последње време збиља извучена и да је добила главни згодитак од 200,000 фор. Радост сиромашне удове може од прилике свако себи представити, но описати се не може. (Н. Н.)

(Вуци у лето.) У Ђаковачком округу појавили су се ових дана изненада вуци, па поклаше више оваца и коза. Прошле недеље имала се дићи велика хајка за том грабежљивом звераци. (Н. Н.)

(Луда сиграчка.) Деца најволију се играти солдати и с тога им о божићу о имену дану и т. д. купују родитељи пушке, пиштоље, сабље и т. д. али то је све од дрвета или плеха, али има родитеља, који пуштају децу да и право оружје узму. Тако је један деран одавде ово дана узео пиштољ, а није знао да је пун тега натегне на другога повуче за тетик и пукне те му избие око.

(Луда-краљ.) У Шопрону полуди неки занатлија те почне ићи по сокаку и викати да је он краљ, па да ће сутра метути круну на главу, чега ради баца свој шешир, али га власт на брзо одведе у ладовину.

(Венчање без свештеника.) У Бечу и свима земљама, де бечко министарство заповеда слободно је без свештеника венчати се, па тако су се ово дана венчали њих двоје и то овако. Градоначелник (кнез варошки) питао је момка и невесту најпре да ли се вољом узимају и онда потпишу обоје протокол и тим је било венчање готово. Сад, ако би се хтели раставити, онда ће им судити светски суд.

О Г Л А С И.

П О З И В

на главну конститутивну скупштину „Српске задруге за међусобно помагање и штедњу“ у Новоме Саду, која ће бити о св. Илији 20. јула т. г. у 3 сата после подне у дворани „Српског друштва за радиност“ — позивају се овим сви чланови да изволе доби.

Ред предмета за главну скупштину.

- 1) Директор отвара скупштину.
- 2) Избор председника.
- 3) Избор перовође.
- 4) Читају се имена свију до сад уписаних чланова, и оверовавају се присутни чланови.
- 5) Проглашују се потврђена правила задр.
- 6) Извештај одбора о своме досадањем раду.
- 7) Извештај тројице надзорника.
- 8) Избор директора на три године.
- 9) Избор годишњег одбора од 30 чланова.
- 11) Избор петорице за оверовлење записника.

Из одборске седнице српске задруге за међусобно помагање и штедњу држане у Новоме Саду 29. јуна 1871.

Корнел Јовановић,
књиговођа.

Љуб. Стефановић,
директор.

МАШИНЕ

све врсте, какових до данас само и свету има, продаје по најјефтинијој цени и по најбољим условљама

JOVAN MANOJLOVIĆ,

(10-2-3)

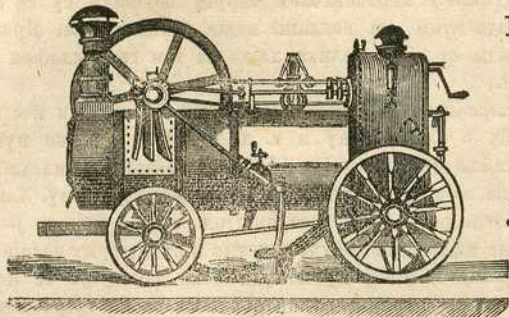
Wien, Stadtpost.

К. С. БОКШАН У НОВОМЕ САДУ

ГЛАВНА УЛИЦА КОД „ЗЛАТНОГ ЈАГЊЕТА“ БРОЈ 862.

ПРВО СТОВАРИШТЕ

ЗЕМЉЕДЕЛСКИ МАШИНА ИЗ НАЈБОЉИХ ЕНГЛЕСКИХ ФАБРИКА

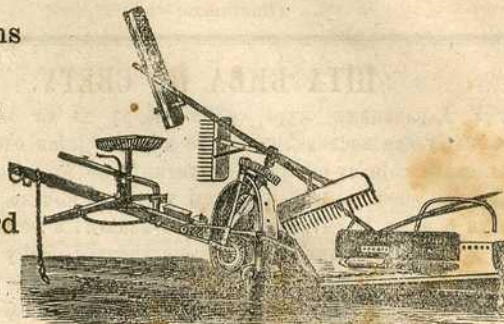
R. Hornsby & Sons

Spittlegate
Iron Works in Grantham

И

James & Fr. Howard

Britania
Iron Works in Bedford

машина за вршење са паром као и са коњима, за сејање ране, кошење ране, кошење траве, крунењу кукуруза, особито добри енглески ветрењача за делење хрџавог семена од доброг, сечке, дрљача енглески, роља и машина за прање кошуља, као и сваки други за економију потребни ствари. Уједно стављам до знања, да је кућа

R. H O R N S B Y & S O N S

на изложбама у Штетину, Паризу, Штокхолму, Холандији, Енглеској, Шотланду, Бечу, Келну, Хамбургу свуда прву изложену цену добила, као и на многим другим местима. —

ДРУГО СТОВАРИШТЕ

МАШИНА ЗА СЕЈАЊЕ И ВЕТРЕЊАЧЕ

ОД

Eduarda Küne у Визелбургу,

исте машине за сејање у толико су боље за наше економе, јер су у пола лакше од енглеских, а те исте конструкције и могу два коња читав дан на њима радити, а да се не уморе. Уједно је и цена много мања; тако исто могу препоручити и ветрењаче, јер по доброту су припознате а и јефтиније. У Бечу, Пешти, Линцу, Алтенбургу, Хамбургу, Грацу и на више места добила је иста кућа медаље за награду.

ТРЕЋЕ СТОВАРИШТЕ

ДЕЦИМАЛСКИ КАНТАРА И СВИЈУ ДРУГИ ВРСТА

ОД

Јос. Флоренца у Бечу.

Почем данас сваки економ који рану продаје и купује исту мерити мора, то ова кућа што се тиче сагави и солидности при продаји своје робе од први је, у Лондону прву учену је добила, у Бечу, Кремзу, St. Pölheu, Линцу, Амштетену, Клагенфурту и на другим местима, и може се особито свакоме препоручити.

Ове означене робе продају се по оригиналним фабричним ценама.

4. Продаја барута.

Препоручује свима ловцијама, општинама при потреби о светковинама, као и онима, која мајдански камен цепају. —

5. АГЕНТУРА

Менибарнице Франко мађарске банке која продаје лозове у друштвеним играма, и појединце, исто тако сваке врсте оригинални. —

6. ОБЈАВА.

Продаја дрва за ложење у малом или већем квантуму, може се код гореозначеног добити.

При потреби од ових горе означених врста еспапа, умољава се сваки да се на специјалску трговину код „златног јагњета“ у главној улици, бр. 862. која се уједно п. н. општинству најбоље препоручује и уверава о најсолиднијој послужу — обрати.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА